

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมากมายมหาศาล เป็นพระโพธิสัตว์ๆ ไร สร้างอำนาจวาสนาบารมีมา มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตรัสรู้ณะ อัน นั้นสำคัญมาก สำคัญมากเพราะตรัสรู้ด้วยมรรค ๘ ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มีเฉพาะ ในพระพุทธศาสนา

แล้วเวลาสุกัทัหะมาถามไฉ่ ศาสนานั้นก็ดี ศาสนานั้นก็ดี

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เธออย่าถามให้มากไปเลย มันไร้สาระ ศาสนา ไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล

ทุกศาสนาไม่มีมรรคหรือก เพียงแต่มันมาคัดลอกเอาต่อนี้ เอาไปใส่ในศาสนาเขา

ศาสนาไหนมันไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล เธออย่าถามให้มันเสียเวลาเลย เธออย่าอวด ไบรต์ว่าเธอมีปัญญามาก มีปัญญามาก พระพุทธเจ้าจะนิพพานอยู่แล้ว มึงจะหมดโอกาสแล้ว

ให้พระอานนท์บวชไฉ่ บวชวันนั้น ประพฤติปฏิบัตินั้นเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล

มรรค ๘ มรรค ๘ ไฉ่ ถ้ามรรค ๘ สัมมาอาชีวะเลี้ยงชีพชอบ เลี้ยงชีพชอบ เราก็ทำ สัมมาอาชีวะนี้มาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง มันไม่ใช่มรรคหรือก มันเป็นฆราวาสธรรม

พระพุทธศาสนานะ ถ้าศาสนาโดยแท้จริงนะ ไม่กวนบ้านกวนเมือง พระพุทธศาสนาที่ แท้จริงกวนกิเลส มันจะทำลายกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก กิเลสในหัวใจของตน

กิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตนมันอยากดัง อยากใหญ่ อยากมีอำนาจ
วาสนา อยากจะครอบงำสัตว์โลกนี้ อยากจะไปคุยโม้คุยอวดว่าตัวเองเก่ง ตัวเองแน่ ต้องเชิดชู
ตัวเองคนเดียว นั่นแหละกิเลสมันครอบงำ

พระพุทธศาสนาไม่กวนบ้านกวนเมืองนี้ ครูบาอาจารย์ของเราะ อยู่โคนไม้ อยู่เรือน
ว่าง ไม่มาขอบาตร ขอกลดจากใครทั้งสิ้น

มีพระกรรมฐานมากมายไปโบกรถโบกรถไป จะออกธุดงค์แล้วนะ มันขาดกลด ขาดบาตร

มันขาดกลด ขาดบาตรไปไม่ได้หรอก เพราะบวชมา บัดตั้ง บาตรของเธอหรือ มัน
สมบูรณ์มาตั้งแต่ตอนบวชนั่นแหละ แล้วบวชมาแล้ว ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ถ้ารักษาไม่ดีขึ้น
มาแล้ว มันมากะเทาะ มันนุ่มนวลอ่อน เขาก็ขัด เขาก็รักษาของเขา แล้วเขาระบม ด้วยบาตรของเขา
เขา ระบมด้วยไฟ กันสนิม

ศาสนาไม่กวนบ้านกวนเมือง ศาสนาที่แท้จริงกวนกิเลสในใจของตน

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราควรจะภูมิใจในชีวิตของเราไป การเกิดเป็น
มนุษย์มีกฎหมายคุ้มครองดูแลเรา เจ็บไข้ได้ป่วยตอนนี้บัตรทองๆ อยากรักษาของเราได้ไป

เวลาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน นรกอเวจี ใครไปคุ้มครอง ไปดูแลมัน ไม่มีใครคุ้มครองดูแล
มันนะ มันด้วยเวรด้วยกรรมของมันเองไป ดูสัตว์ป่าสิ สิ่งของมันต่อสู้กัน แย่งชิงกันก็เรื่องอาหาร
เท่านั้นนะ เรื่องอาหาร ไม่มีสิ่งใดเลยไป

โอ้เราเกิดเป็นมนุษย์นะ พระพุทธศาสนา ธรรมโอสถๆ สามารถแก้ทุกข์แก้ยากในหัวใจ
ของเรา

ไอ้ คนเกิดมาไม่เท่ากัน ไม่เสมอกัน เราทำสิ่งใดขาดตกบกพร่องขึ้นไปแล้วมันกรรมของ
สัตว์ เราก็ตั้งสติปัญญาของเรา แล้วชวนชวายกระทำของเราขึ้นมา

คาถาเศรษฐีในพระพุทธศาสนาไป รู้จักประหยัด รู้จักมัธยัสถ์ นี่คาถาเศรษฐี

เราไม่พึ่งพระพุทธเจ้าเลย ไปอ่อนน้อมขอใครก็ไม่รู้

ยอดพระไตรปิฎก คาถาเศรษฐี เราทองคำถ้านั้นสิ

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

เราอย่าประมาทในชีวิตของเราไง ชีวิตของเรามีคุณค่ามากไง เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดมาแล้วพ่อแม่เชิดชูบูชา เลี้ยงดูอบรมบ่มเพาะมาไง แล้วเราใช้ชีวิตของเราสุ่ยสุ่ย เผลอไปกับวิฤติต่างๆ แล้วก็สิ้นชีวิตนี้ไป

พอสิ้นชีวิตนี้ไป แล้วธรรมะมันจะเกิด มันเกิดที่ไหนล่ะ

ธรรมะมันจะเกิด มันจะเกิดในหัวใจของสัตว์โลกไง หัวใจของเราที่มันทุกข์มันยากขึ้นมา ถ้าเชื่อนั่นในพระพุทธศาสนา ทาน ศีล ภาวนา

ทำทานๆ นี่ก็เพื่อให้กิเลสมันเปิดโอกาสให้เราได้ฟังธรรมบ้างไง

ฟังธรรมๆ บางคนก็กิเลสมันบอก อ้อโฮ! ไปวัดไปวามันเป็นบุญไร มันไม่ได้ลากได้สักการะ มันต้องเสียสละ มันต้องทำคุณงามความดีไง เราไปของเราดีกว่า ความโลภ ความต้องการ นั่นนะมันจะเป็นบุญเป็นกุศล

มันคิดไปงั้นนะ

แต่ถ้าเป็นฟังธรรมๆ นะ การเสียสละ เสียสละเพื่ออะไร

เสียสละ สภาวะแวดล้อมที่ดีงาม สภาวะแวดล้อมที่ชุ่มชื้นขึ้นมา เราก็มีโอกาสไง นั่น สภาวะแวดล้อมนะ แล้วในหัวใจของเราที่กิเลสมันบีบมันคั้นอยู่นี้ สภาวะแวดล้อมมันดีหรือไม่ดี ถ้ามันไม่ดีขึ้นมา เราฝึกหัดๆ ขึ้นมา เสียสละของเราเนี่ย

ทานๆ ทานคือความตระหนี่ถี่เหนียว คือมันไม่ยอมให้ใครทั้งสิ้น มันไม่ยอมให้ใคร มันก็กักขังทุกข์ยากไว้ในหัวใจของตน มันกักขังไว้เอง

ทุกข์ ใครต้องการ ทุกข์ ใครไปแสวงหามันมา มันอยู่ที่ไหน มันก็เกิดจากหัวใจนั่นแหละ แล้วสติปัญญามันไม่มีเท่าทัน กิเลสมันก็กักขังทุกข์เอาไว้ กักขังความโกรธ ความชิง ความไม่พอใจเอาไว้ในใจของตนไง

เสียสละทานๆ วัตถุเรายังเสียสละได้ไง แต่อารมณ์ความรู้สึกเราเสียสละไม่ได้ไง ถ้ามันเสียสละไม่ได้ พังธรรมๆ ตอกย้ำขึ้นมา แล้วถ้ามีศรัทธาความเชื่อขึ้นมา แล้วจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น ทาน ศีล ภาวนา จะพ้นจากทุกข์ได้ ต้องฝึกหัดภาวนาของเรา คนจะพ้นทุกข์ต้องฉลาด ฉลาดกับอารมณ์ความรู้สึกของตน ไม่ไปฉลาดกับใครทั้งสิ้น

พระพุทธศาสนาไม่เปียดเบียนใครทั้งสิ้น ไม่เปียดเบียน ไม่กวนบ้านกวนเมือง พระพุทธศาสนากวนกิเลส กักขังกิเลสไว้ในใจโดยความประมาท ด้วยความไม่รู้ ด้วยความไม่เข้าใจ แล้วก็อยากจะพ้นทุกข์ๆ ก็เอ็งกักขังมันไว้ มันจะพ้นทุกข์ได้อย่างไรละ

พังธรรมๆ ขึ้นมา การฝึกหัดเสียสละอย่างนั้น แล้วอารมณ์ทำไมเสียสละไม่ได้ เสียสละไม่ได้เพราะเราไม่สติไม่มีปัญญาไง เราไม่รู้เท่าทันหัวใจของเราขึ้นมาเลยไง เราไม่รู้ว่จริตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นมนุษย์มันมีค่ามากน้อยขนาดไหน

เราก็กไปมองคนอื่นนะ เพชรนิลจินดาในข้อมือ ในคอเขา โอ้โฮ! คนนี้มีความสุขทั้งนั้นนะ โอ้โฮ! บ้านนี้ะ วิมานมหาศาลต้องมีความสุข

ไปถามเขา สุขไหม เขาอิจฉามิ่งนะ มิ่งมีความสุข มิ่งไม่ต้องเดือดร้อนดินรนอะไรเลย มิ่งนะมีความสุข มีความสุขเพราะอะไร เพราะเขาเห็นว่าเราปลอดภัยไง เขาบริหารจัดการของเขา มันทุกข์มันยากทั้งนั้นนะ

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ความบีบคั้นของหัวใจ กิเลสมันบีบคั้นหัวใจมาแล้ว แล้วเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา มันเป็นบุญกุศล มันเป็นบุญกุศลได้อย่างไร

มันเป็นบุญกุศลเพราะการเกิดไง

เกิดเพราะอะไร

มนุษย์สมบัติ ถ้าไม่มีมนุษย์สมบัติ เราก็กเกิดเป็นมด เป็นปลวก เป็นเส้น เป็นไรอยู่นั่นนะ

เวลาเกิดมา เห็นใหม่ ในประไตรปิฎกนะ คว้าเวลามันจะตาย พอมันตายแล้วมันมาเข้า นิमितของพระอรหันต์ บอกว่า เกิดมาเป็นสัตว์มันทุกข์มันยากมากมาย สัตว์มันก็คิดของมันได้ไง แล้วสัตว์มันไม่มีคุณงามความดีอะไรเลย เวลาอยู่กับเจ้านายก็พยายามเอาอกเอาใจเขาเพื่อจะ ไม่ให้เขาตี ไม่ให้เขาทำร้ายเรา แล้วเวลาจะกินจะอยู่ เขาก็ต้องดูแลรักษาให้เรา แล้วถึงสุดท้าย แล้วเขาก็ฆ่าเราเสียแล้ว เห็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพ ก็อยากให้เป็นแบบนั้น สัตว์มันไม่มีโอกาส อย่างนั้นเลย

เวลาตายแล้ว สัตว์มันไม่มีอะไรเป็นคุณงามความดีเลย มีเนื้อหนังเป็นคุณงามความดี เขาจะเอาเนื้อนี้มาถวายท่าน ขอให้ฉันให้หน่อย ขอให้ฉันให้หน่อย ฉันเนื้อของฉัน ฉันอยากสละ เนื้อของฉันเพื่อเป็นบุญกุศลฉันบ้าง เพราะฉันอยากเกิดเป็นมนุษย์

เวลาสัตว์มันคร่ำครวญ มันคร่ำครวญความอยากเกิดเป็นมนุษย์ แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีศักดิ์ศรี มีคุณภาพขนาดนี้ แล้วเราทำไม่มีสติปัญญาว่าสัตว์ประเสริฐ

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐๆ ประเสริฐตรงไหน

ประเสริฐตรงสมองนี้ไง ประเสริฐตรงความคิดนี้ไง ประเสริฐที่มีสติมีปัญญา

ทุกข์ที่เราชังไว้เนี่ย เราจะปล่อยมันไป เราจะปล่อยมันไป แล้วไล่มันไปเลยนะ อย่าให้มัน อยู่ในหัวใจนี้ ทุกวันนี้จะปล่อยมันไป

ตั้งสติไว้ หายใจเข้านี้กพุท หายใจออกนี้โกธ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ปล่อยมันไปโดยการทำสมาธิ ปล่อยมันไปโดยการทำความสงบของใจ ถ้าใจสงบ ระวัง เห็นใหม่

เพราะอะไร

เพราะเราปล่อยมันได้ จิตมันถึงสงบระงับได้

ถ้าเราปล่อยมันไม่ได้ มันกวนอยู่นั้นแหละ นั่งสมาธิก็ไม่ได้สมาธิเสียที ไปหาหมอไป ไป ถึงเจอหน้าหมอ อยากจะหายเลยไง นั่งสมาธิแล้วจะให้กิเลสมันหมดไปเลย

มันไม่หมดหรอก นั่งสมาธิ ก็เลสมันยิ่งเพิ่มขึ้นใหญ่เลย ปฏิบัติเกือบตาย รู้แบบนี้ไม่ปฏิบัติก็ดี รู้แบบนี้ละ

รู้แบบนี้ รู้อย่างไร รู้ด้วยกิเลสใช้ไหม

ถ้ารู้โดยธรรมๆ ไง เวลาจิตมันสงบขึ้นมา โอ้โฮ! เวลาคนที่จิตมันสงบระงับขึ้นมา สงบระงับด้วยบุญกุศลนะ ไม่ได้ระงับด้วยความสามารถของตน

คนเราส่วนใหญ่ละ เวลาจะรับ มันจะรับด้วยบุญด้วยบาป บุญและบาป ทำดีและทำชั่ว ทำได้หรือทำไม่ได้ แต่มันไม่ได้ด้วยเหตุด้วยผล ถ้าด้วยเหตุด้วยผล โดยมรรค ๘ ด้วยสติ ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยการฝึกหัดของเรา

เรารู้ชื่อมันหมดนะ เราศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้า เกิดมาตั้งแต่เด็กจนผู้ใหญ่ ไปวัดไปวา พ่อแม่ก็พาไปวัดไป พระเทศน์ทุกวันเลย ทำไมจะไม่รู้จักไ้มรรค ๘ มรรค ๘ กุหลาบได้หมดเลย

ได้ชื่อ ได้ชื่อ ไม่ได้ตัวจริง

ถ้าได้ตัวจริงนะ มันจะเปิดประตู ไล่ทุกข์ออกไป ถ้าจิตสงบมันไม่เสวยอารมณ์ คือมันไม่สัมผัส ไม่ถูกต้องกับทุกข์ ไม่ถูกต้องกับสัญญาอารมณ์ มันปล่อยหมด ตัวมันเป็นอิสระไป พอต้มันเป็นอิสระ ปล่อยมันไปโดยความไม่อินังขังชอบ ไล่มันไป ไล่มันไป นี่แก้กิเลสไม่ได้

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่สมาธิเป็นการยืนยันนะว่าแจ้งก็สามารถเอาชนะกิเลสได้ ถ้าแจ้งไม่สามารถเอาชนะกิเลสได้ แจ้งทำจิตแจ้งสงบไม่ได้ จิตไม่สงบเพราะมันเสวยอารมณ์

ปากเราอมทุกข์ไว้เต็มปากเลย แล้วให้มันสงบ สงบจริงได้ไหม

กายทุกข์ออก ปากโล่ง ไม่มีทุกข์ในใจเลย เป็นสัมมาสมาธิ แต่เดี๋ยวก็กินอาหารอีกแล้ว เดี๋ยวก็ไปกินทุกข์อีกแล้ว เพราะทุกข์มันมีโดยธรรมชาติ เพราะมนุษย์ต้องกินอาหารอยู่ตลอดเวลา ทุกวันตลอดไป จนกว่าจะสิ้นอายุขัย

กิเลสมันก็อยู่กับใจของเราๆ ใจ เวลาคายมันออก โลงโง่หมดเลยนะ เออ! เราก็คายมันได้ แต่มนุษย์มันต้องกินข้าว มนุษย์ต้องมีอาหาร แล้วอาหารมันก็มีความจำเป็น วิทยาศาสตร์ใจ แล้วเราไม่กินมันได้ไหมล่ะ

กินธรรมใจ กินธรรมด้วยสติด้วยปัญญา เวลาจะแก้กิเลส แก้กิเลสด้วยมรรค ๘ มรรค ๘ สิ่งที่ดีาริชอบ งานชอบ งานในทำความสงบของใจ งานในการทำความระงับปลอดจากกิเลสชั่วคราว ครั้งชั่วคราว แล้วกิเลสมันแก้ไม่ได้หรอก มันแก้ได้ด้วยสติด้วยปัญญา เวลาปัญญา ต้องจับมันได้ด้วย การจะชุดคู้ย คั่นคว่า คั่นหา

ทำไมเราถึงเกิด

บอกว่าเกิดจากพ่อจากแม่ แต่ธรรมะบอกไม่ใช่ เกิดจากกรรมของมึง เกิดจากการกระทำนั้นนะ จิตมันมีเวรมีกรรม แล้วมันบาลานซ์กับพ่อกับแม่ มันถึงได้มาเกิดเป็นชาติเป็นตระกูล ความเกิดเป็นชาติตระกูลมันสืบต่อเนื่องกันมา ความสัมพันธ์ใจ พันธุกรรมของจิตๆ แล้วเวลาจะถอดจะถอน ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะแสวงหา มันเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง

ทุกคนก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า พระพุทธศาสนาปฏิบัติในแนวทางสติปัญญา ๔

ปฏิบัติในแนวทางสติปัญญา ๔ แล้วมันก็นึกคิดเอาเอง ชื่อ ชื่อ ชื่อ เขียนโครงการเลยนะ สำนักปฏิบัติต่างๆ เขียนโครงการต้องปฏิบัติอย่างนั้นๆ พอปฏิบัติเสร็จแล้วบรรลุธรรม มันเหมือนเราไปเที่ยวกลับมาบรรลุธรรม

บรรลุธรรมที่ไหน เ็งยังไม่รู้จักกิเลสมีเลย เพราะมันบรรลุธรรมไม่ได้ เพราะมันไม่เห็นกิเลส

ถ้ามันเห็นกิเลสนะ กิเลสคืออะไร

สมุทัยใจ ความอยาก ตัณหาความทะยานอยาก เวลามันเห็น

มันเห็นผ่านอะไร

มันเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม

เห็นโดยอะไร

เห็นโดยจิตที่มันสงบ เห็นไหม เวลาจิตมันสงบ ครูบาอาจารย์ท่านถามไฉ่ จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร

ไฉ่นี้ถามว่า ว่างๆ ว่างๆ

อากาศมันก็ตอบกว่าว้างเหมือนกันนะ ยิ่งอวกาศ มันบอกเลยนะ ไร้แรงโน้มถ่วงด้วย มันดีกว่าแข็งอีก แข็งว่างๆ แข็งยังตกลงพื้นโลกหมดละ ของข้าว่างๆ แล้วข้าล่อยไปละลือเลย ว่างของใครละ

ถ้าจิตมันสงบนะ จิตเป็นอย่างไร จิตมีคุณภาพมากน้อยแค่ไหน

จิตมีคุณภาพมากคือมีกำลังมาก น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดอะไร มันไวไฟมากน้อยแค่ไหน มันมีคุณภาพขนาดไหน จิตของคนมีกำลังมากน้อยขนาดไหน ครูบาอาจารย์ท่านทดสอบทั้งนั้นนะ ถ้าไม่ทดสอบ มันจะเริ่มต้นได้อย่างไร

การเริ่มต้นขึ้นมา นี่ไง มรรค ๘ ใจ งานชอบใจ เพียรชอบใจ

ไม่ใช่เพียรสมบุกสมบันแล้ว เพียรอย่างนี้มันเพียรเพื่อหาประสบการณ์ใจ เพียรแบบคนออกกำลังกายใจ เข้าก็ออกกำลังกาย ออกกำลังเพื่อสุขภาพกายใจ นี่เราก็เพียรของเราเพื่อสุขภาพจิตใจ ให้จิตมีกำลังขึ้นมาใจ

แต่ถ้ามันเกิดมรรคนะ อริยมรรคนะ อริยภูมินะ ภูมิที่จะยกจิตนี้ขึ้นบุคคล ๔ คู่ ๑ ๒ ๓ ๔ แล้วมันเป็นอย่างไรละ

มันไม่มีเหตุมีผล มันเป็นไปได้อย่างไร ไร้สาระ มันเป็นการเพ้อเจ้อเพ้อฝันไปใจ นี่ใจศาสนาถอนบ้านถอนเมือง ก็บีบบังคับให้เขาเชื่อเรา บีบบังคับว่าฉันเป็นอรหันต์นะ ฉันมีคุณธรรมนะ

มีคุณธรรม ยังวิ่งมาหาเราอีกนะ

มีคุณธรรม แข็งก็อยู่ในคุณธรรมของแข็งด้วยความสุขสงบ วิหารธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขๆ ตั้งแต่บรรลุนิพพาน ๗ สัปดาหฺ วิมุตติสุข
สุขที่โลกนี้ไม่มี สุขที่ในวัฏฏะนี้ไม่มี มันมีแต่อยู่ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วบุคคลที่มีคุณธรรม ๑ ๒ ๓ ๔ ในหัวใจ เขายังต้องแรดๆ ไปหาผลประโยชน์ที่ไหน

วิหารธรรมนั้นนะ คุณธรรมในใจนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ คุณธรรมอันนั้นมันยิ่งใหญ่เหนือโลก ถ้ามันเป็นจริง

แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ

เพราะศาสนาไม่กวนบ้านกวนเมืองไง เพราะเขาไม่กวนบ้านกวนเมือง เขากวนกิเลสใน
ใจของเขา เขาชำระล้างกิเลสในใจของเขา แล้วสํารอกคายกิเลสในใจของเขาออกไป เห็นไหม

เราอย่างมาก เราก็ทำความสงบของใจๆ ละวางชั่วคราวๆ แต่มันก็เป็นการยืนยันว่าจิตนี้
มี จิตที่มีกิเลสครอบงำทุกข์ยากขนาดนี้ จิตที่เป็นอิสระชั่วคราวมันมีความสุขอย่างนี้

แล้วจิตที่มันมีกำลัง มีพลังของเขา แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาโดยทางสายกลางใน
พระพุทธศาสนา ชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอน บุคคล ๔ คู่ เป็นความมหัศจรรย์ สิ่งนี้มีคุณค่า
กับมนุษย์

เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เท่านั้นที่มีสิทธิ สัตว์ไม่มีสิทธิ เทวดา อินทร์ พรหม
ถ้าเป็นสัมมาทิฐิมาพึ่งเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาพึ่งเทศน์หลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่น มีสิทธิ แต่ถ้าเขาไม่สนใจ เขาก็ไม่มีสิทธิเหมือนกัน

สิทธิของเรา หัวใจของเรา ชีวิตของเรามันมีคุณค่าอย่างนี้ เอวัง